

A jelölt kódszáma:

Državni izpitni center

P 0 7 1 A 1 0 3 1 2

TAVASZI IDŐSZAK

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

2. feladatlap

Irodalmi fogalmazás

2007. május 28., hétfő / 60 perc

*Engedélyezett segédeszközök: a jelölt golyóstollat vagy töltőtollat hoz magával.
A feladatlap tartalmazza a művészi szöveget és a szövegalkotás szempontjait.
Mellékelve van hozzá egy darab üres lap a vázlatkészítéshez.*

SZAKMAI ÉRETTSÉGI VIZSGA

ÚTMUTATÓ A JELÖLTEKNEK

Figyelmesen olvassa el ezt az útmutatót! Ne lapozzon, és ne kezdjen a feladatok megoldásába, amíg ezt a felügyelő tanár nem engedélyezi.

Ragassa vagy írja be kódszámát az erre kijelölt helyre ezen az oldalon!

Csak golyós- vagy töltőtollat használhat.

A ceruzával megoldott feladatokat nulla (0) ponttal értékeljük.

Írott betűkkel írjon!

A feladatlap két szempontrendszer tartalmaz: egy irányított és egy szabadabb szövegértelmezést.

A kettő közül csak egyet válasszon!

Írjon olvashatóan! Az olvashatatlan írást és a zavaros javításokat nulla (0) ponttal értékeljük. Ügyeljen a nyelvhelyességre is!

Bízzon önmagában és képességeiben!

Eredményes munkát kívánunk.

A feladatlap terjedelme 12 oldal, ebből 2 üres.

ÜRES OLDAL

A) Irányított irodalmi fogalmazás Kosztolányi Dezső Esti Kornél című művének részlete alapján

Vézna, vérszegény fiúcska volt, átlátszó fülekkel. Még mindig utolsó nagy betegségét sínylette, a mellhártyagyulladás. Annak idején több hónapig nyomta miatta az ágyát. (...) Mindenféle bogarai támadtak. Félt a kendős öregasszonyoktól (...). Félt, hogy édesapja – nem tudni miért, főbe lövi magát. (...) Félt attól, hogy nem kap elég levegőt, s szobáról szobára járkálva különböző bútorokat ölelgetett, hogy az erőfeszítéstől mellkasa kitáguljon s meg ne fulladjon. (...) Állapotát a házi orvos nem tartotta súlyosnak. Szülei mégis úgy tervezték, hogy az első elemít inkább magánúton végzi el s egyelőre nem adják nyilvános iskolába. Utolsó pillanatban másképp döntöttek. (...) Tudta, hogy az első nap előbb-utóbb be fog következni. De nem hitte, hogy ilyen gyorsan itt lesz. (...)

Bosszúsan tipegett anyja mellett. (...) Amikor anyjával az iskola homályos előcsarnokába ért, elhalványodott. Rájött a „nehéz lélegzés”. Szokása szerint egy oszlophoz dőlt s teljes erejével magához szorította. (...)

– Félek – suttogta.

– Mitől félsz?

– Félek – ismételte.

– Ne félj, aranyom. Nézd, a többiek is itt vannak. Mindenki itt van. Hallod, milyen vidámak? Menj a kis barátaidhoz. (...)

A félig nyitott ajtó résén bekukucskált. Gyermekeket látott, annyi gyermeket, amennyit együtt még sohase látott. (...) Azt várta, hogy most valami csoda fog történni. Azt várta, hogy ez a sok gyerek mind-mind fölugrál s a nevét kiabálja. Azt várta, hogy zsebkendőjüket lengetve üdvözlik őt. Csakhogy ez a csoda nem történt meg. Észre sem vették. (...)

Osztálytársai már mind ültek. Ő is szeretett volna leülni valahova. (...) ajkára holmi idétlen mosolyt erőltetve feléjük közeledett, hogy letelepedjék az első padba. Csakhogy ott már majdnem minden hely el volt foglalva. Helyet szorítani nemigen siettek neki. (...) Egyesek kárörvendve mosolyogtak is.

Elszégyenülten és sértődötten hátrafelé kullogott. Ha nem lehet az első padban a legelső – gondolta –, legalább az utolsó padban lesz a legutolsó. (...) Tekintetével rimánkodott, hogy fogadják be legalább ők. Leste, hogy megszólítsák, hogy jelt adjanak. Ezeknek is egyéb dolguk akadt. Papírcsomókkal dobálóztak s papírgombócokkal (...). Egy ilyen tartalmasabb papírgombóc épp a homlokán találta el. Az ijedség nagyobb volt, mint a veszedelem. Ő azonban a falnak tántorodott. Ezen aztán mindenki röhögött (...). Lelkében dühvel és bosszúval innen is elkotródott. Nem tudta, hogy hová menjen, nem tudta, hogy hová tartozik. (...) Csönd lett. A küszöbön megjelent a tanító (...). Tekintete megakadt rajta, aki a kályha mellett gubbasztott. (...)

– Nem akarok többé iskolába járni. (...)

– Csönd legyen, szólta a tanító. – Miért nem akarsz te iskolába járni?

– Mert engem itt nem szeret senki. (...)

Szemponatok:

- Ismertesse a szövegrészlet témáját és az írói elbeszélésmódot!
- Mutassa be a főszereplőt! A történetet elemezve vizsgálja meg a főszereplő és a tanulók magatartását!
- Fejtse ki véleményét a kisleányról! Fogalmazza meg, miért fontos az elfogadás az emberi kapcsolatokban!

A szempontok sorrendjét nem kötelező követni. Állításait idézetekkel támassza alá! Ügyeljen a dolgozat szerkezetére, valamint a stilisztikai és a nyelvi megformálásra!

A dolgozat terjedelme: kb. 300 szó.

B) Kevésbé irányított irodalmi fogalmazás Lázár Ervin A kék meg a sárga c. meséje alapján

Egyszer két festékpötty – egy kék meg egy sárga – egymás mellé esett a papírra. Egészen közel, a szélük összeért.

– Nem menne kicsit távolabb? – mondta ingerülten a Kék.

– Menjen maga – válaszolt a Sárga –, s különben is, talán köszönne!

Ezzel hátat is fordított volna, mert a Kéket parasztos színnek tartotta – csak hát ez a festékpöttyöknél nehéz ügy, mert sem odébb menni, sem hátat fordítani nemigen tudnak.

– Még hogy én köszönjek?! Egy Sárgának! – morgott fitymálóan a Kék, és bizonyára lebiggyesztette volna a szája szélét, ha lett volna neki.

– Talán csak nem azt akarja mondani, hogy nekem kellene előre köszönnöm?

– De azt. Ha nem látná, én a Kék vagyok!

– Engedje meg, hogy föl kacagjak – mondta gúnyosan a Sárga –, hiszen maga a legközönségesebb szín a világon, nem is lehet egy lapon említeni velem... és legyen szíves, ne könyököljön az oldalamba.

– Először is maga könyököl az én oldalamba, másodszor pedig én színezem az eget, a tengert, a vizeket, a legszebb virágok kékek, és az emberi szemek közül is a kékek a legszebbek. Képzelsen el egy sárga szemű embert ... brr... vagy sárga vizet! Egyáltalán, hogy mer megszólalni mellettem!

– Mindig tudtam, hogy nagyon közönséges, de hogy ennyire! Mégis csak túlzás! Még hogy a kék virágok a legszebbek! Látott már maga kankalint? Meg őszi erdőt? Maga túl mohó. Beszínezi az egész eget meg a tengert, csupa kék mindenütt. Unalmas. Én mértéktartó vagyok, sohasem válok unalmassá... Kérem, ez mégis csak disznóság, most már egészen belém mászik... Árnyalatokban rejtőzöm, kis foltokban jelenek meg. S egyébként is, ha nem tudná, én az Okker családból származom.

– Okker?! Erre vág fel! Az is egy család? Az én őseim sokkal előkelőbbek, például sohasem lenne közülük senki olyan tolakodó, mint maga! Tudja meg, hogy én Ultramarin vagyok.

– Hah! – kezdte a replikát egy színészi felkiáltással a Sárga, akkor különben már rég összefolyt a két festékpötty, de nem volt ideje befejezni a mondatot, mert a kisfiú, akinek az ecsetjéről lehullottak, meglátta őket, és így szólt:

– Nicsak, milyen szép zöld pötty!

Szemponatok:

Ismertesse a szöveg témáját és az írói elbeszélésmódot! Mutassa be a szereplőket, bizonyítsa hasonlóságukat, értékelje a megjelenített magatartásokat! Fogalmazza meg az írói üzenetet, majd fejtse ki véleményét a témáról!

A szempontok sorrendjét nem kötelező követni. Állításait idézetekkel támassza alá! Ügyeljen a dolgozat szerkezetére, valamint a stilisztikai és a nyelvi megformálásra!

A dolgozat terjedelme: kb. 300 szó.

ÜRES OLDAL